

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Studentka: Lucie TEGTMAJEROVÁ

Obor: ČJ – D

Název práce v českém jazyce: Jazyková analýza projevů prezidenta Emila Háchy

Název práce v anglickém jazyce: Linguistic Analysis of President Emil Hácha's Speeches

Vedoucí práce: prof. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Pavel Sojka, Ph.D.

Typ posudku: oponent práce

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	B
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	B
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	B
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	B-C
1.5	Interpretace výsledků	B-C
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	B-C
1.7	Logičnost výkladu	B-C
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	B-C

Slovní komentář: Autorka ve své práci analyzuje šest rozhlasových projevů Emila Háchy. Jde o téma zajímavé, ale zároveň nesnadno uchopitelné. Příčinou je skutečnost, že v první třetině 20. století nevznikla v českém prostředí mluvnice popisující soudobý jazyk (Trávníčkova *Stručná mluvnice česká* vyšla až v roce 1941, *Mluvnice spisovné češtiny* až po druhé světové válce). Autorka proto asi měla věnovat větší pozornost Háchovu jazykovému zázemí, uvědomit si například, co jej mohlo formovat v době školní docházky (Hácha se narodil v roce 1872, tedy přesně v době, kdy se začalo prosazovat agresivní brusičství, a to velmi silně právě ve školní jazykové výchově).

Teoretická část práce je dosti stručná (s. 9–16), obsahuje uvedení do historického kontextu, charakteristiku mluveného projevu, přehled prvků totalitarismu v mluveném projevu. Za problematickou považují skutečnost, že autorka označuje Háchovy rozhlasové projevy za projevy mluvené, ačkoli na s. 11 sama konstatuje, že jsou to projevy předem připravené v psané

formě. Je ale velký rozdíl mezi projevem primárně mluveným (tedy spontánním) a projevem čteným. Projevilo se to mimo jiné při analýze syntaktické roviny: autorčino zjištění, že zkoumané Háchovy projevy neobsahují žádné odchylky od větné stavby (s. 43), dokládá, že to nejsou projevy mluvené, neboť v nich by se odchylky vyskytly. Za nevhodný považují opakovaně užívaný výraz *neutralita*: výraz má politické konotace, takže užívat jej v jazykové analýze není ideální (zvláště tehdy, jestliže autorka analyzuje projevy politického rázu).

Praktická část přináší analýzu jednotlivých jazykových rovin v rámci zkoumaných projevů. V části foneticko-fonologické nejsou některá tvrzení doložena zdroji (např. na s. 20 se píše, že uzavřenost hlásek /míněno samohlásek/ nebyla v době vzniku projevů vnímána jako nedostatek, nýbrž jako standard). Problematická je analýza tvaroslovné roviny, neboť se v ní mísí hledisko úžeji tvaroslovné (flexe) a lexikální: například téměř celá pasáž o přídavných jménech fakticky nepatří do morfologie, podobně i pasáž o příslovcích a částicích. V části věnované syntaxi autorka správně postřehla některé důležité jevy, ale v rámci pasáže o slovosledu vynechala třeba postavení morfémů *se/si* či postavení pomocného slovesa *být* ve složených slovesných tvarech.

Celkově lze říci, že autorka prokázala schopnost jazykově analyzovat text, ale některé možnosti této analýzy zůstaly nenaplněny.

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	A
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	A
2.3	Dodržení citační normy	A
2.4	Dodržení stylové normy	A
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	A

Slovní komentář: K formální stránce práce nemám zásadní připomínky.

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce ve studijním oboru *Český jazyk se zaměřením na vzdělávání*.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář: Předložený text splňuje nároky kladené na tento typ závěrečné práce. Možnosti tématu však zůstaly zčásti nevyužity. Rozsah práce je přijatelný, ale podle mého názoru hraniční.

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	Na základě čeho autorka soudí (s. 21), že nepoužití rázu ve slovním spojení <i>byly ohroženy</i> (na rozhraní slov) je nedostatek? Co o tom uvádí Trávníček?
4.2	Jak se ve zkoumaných textech projevuje konkurence vztažných zájmen <i> který a jenž</i> ? A jak autorka hodnotí výskyt korelativního spojení <i>ti, co</i> (s. 58)?
4.3	Byl bych rád, aby autorka okomentovala následující jevy, které jsem v textech našel: <i>/s. 48/: ...kolik a jak velkých těžkostí a nebezpečství bude nám ještě překonati;</i> <i>/s. 48/: ...kdyby nebylo nových generací;</i> <i>/s. 52/: ...která vyžaduje dokonalé kázně;</i> <i>/s. 55/: ...v očích národa německého stáli jsme tu jako národ;</i> <i>/s. 55/: ...důvody, kterých jsem jako státní prezident uváděl.</i>

Datum: 18. 8. 2022

Podpis: